

11
2014.975
1934-4

ПРОБОЄМ

ЦІНА 0 СОТ.

1 ЧЕРВНЯ 1934

Р. І. Ч.

4

Шляхом Української Слави

Незрозуміла якась і радісна тривога огортає наші юнацькі душі, коли перегортаємо сторінки історії України, коли перед очима нашої душі відтворюються образи нашого славного минулого. Стелить тоді наша думка довгий шлях в історичне минуле і на ньому бачимо ми геройських оборонців Києва з часів недавнього збройного зриву, могутню постать Богдана Хмельницького на чолі народного гніву, горді й тверді риси Святослава Завойовника на крицевому тлі його побідної дружини. І губиться цей шлях в нерозгаданих сутнях Творчого Початку.

І чим дужче вглублюється нашою душою в цей історичний шлях і чим ближче наша думка до реального сьогодні — тим гостріше усвідомлюємо собі, що ми є нерозривною частиною того історичного шляху. Тоді, десь із глибин нашої душі різкий голос говорить владно нам: це ж ви очолюєте нині цей історичний шлях України, це ж ви продовжувати маєте десять століть української слави!

Стає перед нами на цілий ріст величне історичне завдання... Перетворити думку наших предків в живу дійсність. Бо думка ота є й нашою думкою, бо минуле оте це частина нашої душі, нашого єства. Перед нами стелиться довгий шлях в майбутнє — до нової української дійсності, такої, якою хочемо бачити ми її. Витривати на цьому шляху послі-

довно, твердо, по геройськи до кінця — це повинність супроти живих свідків нашого минулого: сотень і багатьох тисячів названих і забутих могил усіх епох українського героїства. Це повинність кожного з нас супроти себе самого, супроти голосу своєї душі, якій початок і життя дала геройська мандрівка крізь життя й до життя всіх минулих українських поколінь.

Ми юнаки, ми молоді. Життя вимагатиме від нас — як членів нового, сильного, завзятого українського громадянства, якому прийдеться творити серед зусиль і змагань оту нову українську дійсність — твердості й незломності волі, гостроти думки і сили дужих рамен. Такими не ста-

12/10/2010 17:58

Sygn. VI. l. Pr. 191/34. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd okręgowy Wydział VI. l. karny we Lwowie, w składzie S. S. O. T. Będaszewskiego, jako przewodniczącego, S. S. O. M. Młynarskiego i S. S. O. Dra L. Dworaka, i protokolanta aplikanta W. Anklewicza, w sprawie fiskalnej Nr. 3, czasopiśmia pt.: „Probojem“ z daty Lwów, dnia 1 maja 1934, po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie postanawia uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 1 maja 1934. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopiśmia pt.: „Probojem“ Nr. 3 z daty Lwów, dnia 1 maja 1934 zawierającego 1 w artykule pt.: „Nowe — w całości wraz z tytułem. — 2. „Junaki“ — w całości wraz z tytułem. — 3. „Teodor Martyniuk“ 3 litery S. J. P. namionona zbrodni z art. 93 § 1 k.k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p.k. zakaz dalszego powożeczniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydać odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiśmia nakaz, by wycięcie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu wiąże za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863. t.j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu dążenie do oderwania Małopolski Wschodniej od jednego Związku z Rzeczypospolitą. Według §§ 487, 489, 493 oraz §§ 34 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: T. Będaszewski Protokolant: Anklewicz wr. Za zgodność: Lipanowiczrownik sekr.

ЛБ АН УРСР

Ж. I

5213

немо тоді і тільки тому, що скінчиться нам двадцять перший рік життя. Такими треба вже сьогодні ставати нам. В наших молодих і наймолодших лавах треба нам вже нині плекати, гартувати й поширювати оту незломну мораль побідних творців нового життя. Зразки її найдемо ми на сторінках усіх епох історії України. Тут і треба нам черпати її. Ці сторінки заговорять до нас гордою твердістю княжих дружинників, неустрашимою відвагою й одчайдушним завзяттям козацтва і німим героїзмом молодих революціонерів з під Крутів. Видвигаючи їх за приклад, видвигаємо рівночасно й думку-ідею, яку до останнього віддиху обстоювали вони. Їх мораль нашою моралю — їх ідеї нашими ідеями. Вони джерелом і взором характеру кожного з нас.

Наше минуле вкаже нам і причини нашого історичного падання. Вигостриючи на ньому свою думку з очима зверненими на дійсність довкола й перед нами зуміємо легко оцінити всі традиції занепаду і в нинішній дійсності. Цим традиціям і їх нинішнім носіям мусимо нині протиставити свої ідеї й самим ставати проти них — на те, щоби ці традиції занепаду загинули раз на все, щоби загинули їх носії.

Тому хоч і молоді ми виписуємо на своєму прапорі: **ч о л о м д о ж и т т я !** Щойно в зустрічі з ним загартується наша воля, вигостриться наша думка, скріпнуть м'язи наших рамен. Змагаючись за власні ідеї й борючися та протиставляючися всім, що йдуть на знищення їх, стаємо отим новим українським громадянством, що озброєне твердою й непохитною моралю побідника йде непереможно шляхом слави Української Нації.

ДІТИ на службі української революції

Це було в останні роки Великого Революційного Зриву української нації. На залитих московськими, большевицькими бандами східних українських землях не вгасали повстання. Ними кермувала утворена в 1920 р. Національна Козацька Рада — підпольна повстанча організація, з добре законспірованим центром у самому Києві. Викликаний і організований Радою повстанчий рух, що захоплював шораз ширші круги українського селянства ставав все більшою загрозою большевицькому пануванню на Україні. Великі простори українських земель були поділені на боеві райони, в яких оперували збройні повстанчі загони. Операції повстанців бували нераз дуже успішні і не зважаючи на ціле море наїздницького війська сягали часто навіть під самий Київ. Оперуючи невеликими постійними боевими відділами повстанчі отамани в потрібний мент мобілізували біля себе великі сили із селян своєї округи, які після виконання більших боєвих завдань розходилися по хатах. А в руках отаманів лишалися знову невеликі відділи для ведення розвідки, звязку із селянами для наскоків на поодинокі большевицькі частини, що з'являлися в окрузі. Всюди вірилося, що небаком розривиться знову загальне повстання і змете з України большевицьку навалу. Це було в 1921-ий рік. Щоби придбати для повстання фахових військових сил, Національна Козацька Рада увійшла у звязки із штабом ген. Юрка Тютюника, який по переході недобитих большевиками рештків Дієвої Армії у табори Польщі, перебував у Львові. Штаб ген. Тютюника намагався налаштувати звязки з самою Радою та її повстанчими частинами. І тут, коли виявилася безвиглядною праця його розвідників, ген. Тютюник рішив використати для цієї незвичайно відповідальної і ризиковної праці дітей-хлопців, що перебували при армії в таборах. Ті хлопці почали віддавати в цій справі незвичайні послуги. Одержавши гроші на дорогу до границі, вони купували різні дрібні речі, яких бракувало під той час на українських землях під московською займанщиною, брали зі собою агітаційну літературу і зникали. Перейти кордон було їм доволі легко, бо большевики спочатку не звертали жадної уваги на тих сільських дітей. Мандруючи від села до села діти виконували всі накази штабу, навязували звязки, розкидували літературу, відозви і летючки, встановляли передаточні пункти і нарешті перебрали на себе майже увесь звязок між штабом ген. Тютюника і Козацькою Радою та її боевими частинами. Большевикам ці підлітки завдавали великого клопоту а були весь час неловимі. Вже незабаром двох хлопців червона при-

Ставайте до Перших Пробевицьких Змагань! Пробевицькі Змагання — Пробевицькі Змагання кожного з нас повинен вижити з подвоєним числом портяк!

12/10/2010 17:58

4
ПРОБОЄМ В МАСИ! Хай не буде ніодного українського села, деб не розходилося кїлькадесят „Пробоем“. Хай не буде ніодного українського юнака, який не читавби „Пробоем“!

ДВА СВІТИ

В історичному поході крізь століття кожна велика нація змагає до осягнення якнайбільшої своєї сили, могутності і слави. Змагає до осягнення таких цілей, якіби найкраще скріпили її силу й могутність серед оточуючих її других національних організмів. До своїх цілей йде нація серед зусиль і змагань, незважаючи на найтяжчі перепони й найбільші втрати, йде послідовно, твердо й непохитно. Але бувають моменти в життю нації, що її змагання до сили, до росту, до могутності слабнуть. Бувають моменти, що її роля серед оточуючих її національних організмів маліє, а навіть улягає вона на деякий історичний момент іншим націям, іншим національним організаціям.

Де є причина отого послаблення змагань нації до росту і сили? Відповісти на це значить відповісти на питання що це є життя взагалі. Життя — це безнастанне змагання націй між собою за розвиток, за панування, за перевагу. У цьому життєвому змаганні виходять переможцями ті, які бідно і закріплюють своє панівне становище тільки ті, що є озброєні в непоборну мораль сильних, в незломну волю до життя й могутності, де в боротьбі за ідею своєї нації, кожний творчий член нації, кожний націоналіст знаходить зміст свого життя, остаточну мету свого туземного існування. Він і йому подібні натхнені великою Ідеєю своєї нації, великою вірою в її власні сили, не зважаючи на ніякі небезпеки й удари стають на верху подій, надають їм бажаний напрям, стають у проводі діючих сил і запрягають їх до боротьби за Ідею своєї нації. Тоді нація стає сильною й могутною, бо сильними й могутними є її сини. Навіть тоді, коли здавалосяб непереможними є сили, що станули на шляху нації, правдиві її сини не зневірюються. Бо знають вони, що сильна непереможна віра у власні сили, в єдину правду власної ідеї поведе їх до перемоги. Що їх віра й завзяття зрушить всі національні дрімучі сили і зусиллями так споєного одною ідеєю загалу створиться могутність нації. Моральнаціоналіста це мораль творця життя. Він є передусім волюнтарист. Це значить, що його непереможна воля творити життя по своїй вподобі, не оглядається на ніякі перепони й труднощі. Націоналіст є ідеалістом. Він цілою своєю істотою вірить в ідею нації, вона є для нього найвищим добром і найвищим наказом. Націоналіст є активний. Бо знає він, що не безділлям, очікуванням, сподіванням на чийсь поміч, але змаганням, зусиллям, боротьбою його ідея переможе, стане живою дійсністю. Тільки люди з такою моралю, з таким розумінням життя поривають за собою цілу народню масу і ведуть її шляхом боротьби до перемоги.

І якими марними є ті, що хочуть бачити життя не таким, яким воно є, що хотілиб бачити його як вічний, нічим не заколочений спокій, для яких боротьба і взагалі всяке змагання є найбільшим нещастям.

Це люди без своєї волі, без своєї твердої думки, без власної віри. Вони послухно підпорядковуються кожній ворожій силі. Це духові й політичні опортуністи, які вдоволяються малим і немічним, які нездібні до повного самостійного існування. Вони є завсігди ототою основою, на якій розростаються сили інших сильніших націй. Їх мораль це мораль, слабих і немічних, це мораль рабів. Коли такі люди посягають по керму національного життя і не знаходять належного відпору — національний організм слабне і занепадає.

Між представленими нами двома світоглядами — світоглядом творців життя і світоглядом рабів — йде боротьба. І щоби національний організм ріс в силу і потугу — мусить згинуть дух рабства. Його мусять безощадно випалити творці нового життя!

12/10/2010 17:59

1917 в Україні

фільма першого року української революції в місяцях

Червень

Наростання революційної державницької свідомости — «Перший Всеукраїнський Селянський Зїзд».

У русло національної революції

Революція, яка вибухла в один час на всіх землях російської імперії і мала чисто соціальний характер — знищення старого царського буржуазно-поміщицького ладу — ця революція на Україні від перших своїх днів починає розвиватися під національним українським прапором. Міцніючою волею української нації до вільного окремого життя, революція на Україні чимраз більше відривається від русла загально-російської революції і скермовується у своє українське русло. В РУСЛО УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ. В той час, коли вістря революційної ненависти московських мас звертається проти царського режиму і тих, що під його крилом скували трудові маси соціальною неволею — в той час революційна ненависть українських мас звертається не тільки проти царату, не тільки проти поміщиків, що загарбали селянську землю, але й проти всіх москалів й усього, що на Україні московське. Цей зворот у початках ще мало усвідомлений, ще мало оформлений. Але з бігом революційних подій на Україні у свідомість українських народніх мас щораз глибоше вривується те, що знищення царату, відібрання землі поміщикам, здобуття робітничих прав, без усунення з України дійсного джерела поневолення, без усунення — нації наїздника, без вирвання з її ґрунті своїх рук влади та прогнання її поза межі своєї землі — це ніяка перемога. Що тільки знищення наїздницької сили і перенесення свого життя у свої власні руки є однією запорукою волі поневоленої нації. Хвиля нового революційного національного руху під українських народніх мас набирала величезного розмаху. Вона знімалася гарячою національною кров'ю у серцях все численніших тисячів українського вояцтва і селянства, перекочувалася могутньо навіть у найдалі висунену на схід Вороніжчину. „ЗА ВІСНУ УКРАЇНУ“! „ЗА НОВЕ ЖИТТЯ“! — Це в той перший вияв пробудженої національної волі до життя, до творення свого

нового життя. Правда, ні український вояк у своїй масі, ні тимбільше український селянин — не знали виразно, якою має бути ця воля, як саме її треба здійснювати. Але вони вже хотіли, і хотіли так сильно, як тільки може хотіти пізнання Нової Правди щойно навернений. Перед Українською Центр. Радою і Військовим Комітетом України відкривалися великі можливості. Київ все більше й більше ставав тим центром, куди зверталися очі усіх. До нього горнулися своїм гарячим, неуступчивим і готовим на все вояцьким серцем українські вояки. Від нього чекало рішучого слова наказу українське селянство найдаліших закутін України. Могутньо пробуджений, натхнений революційною жагою, але несвідомий ще цілі ні шляхів, бо кілька місяців тому ще не знав навіть хто він — Український Народ шукав організуючої сили. Шукав провідників, шукав людей, які б вказали йому ту ВЕЛИКУ ЦІЛЬ, до якої так сильно забило його сліпе серце і твердою рукою повели його, хоча б найжорстокішим шляхом до НЕЇ. Революція вимагала революційного проводу!

Рабство гальмом

Однак не зважаючи на дійсно велитенський розмах революції на Україні, не зважаючи на великий революційний підйом та гарячу жажду нового життя, не довелось українській нації, у так догідний до того час, відразу розгорнути своїх сил в напрямку негайного творення сильної й могутньої Революційної Української Держави. Це був час, коли вся Україна кипіла революційним запалом, рвалася до творення нового життя, коли нагромаджувалася велитенська енергія національної волі до життя, до боротьби, до творення. Це був час, коли сила так міцної російської імперії, підточена, захиталася в найтвердших своїх основах, а на службу українській ідеї голосилося поверх мільона українського вояцтва, що розкидане великими частинами по всій Росії, навіть в самому серці її Петрограді — стояло трьома повнами грізми-

12/10/2010 17:59

ми полками. — Перед українською нацією ставали великі можливості. Можливості не тільки скинути ярмо неволі, не тільки визволитися, але й силою своєю розміститися на сході Європи так, як цього тільки найбільше могла хотіти її національна воля. Можливості раз на все розторочити імперіальну потугу московської нації, зіпхнути її у становище другорядних сил та перебудувати все довкруги себе по своїй волі так, як це для неї, для її молодого життя, могутності було б найдгідніше.

Але для того, щоби революція на Україні відразу зробила те, що одинок є ціллю української національної революції. Щоби тронула українські зреволюціонізовані маси до боротьби з наїздником, змела його з лиця української землі, розправила з накиненим ним соціальним ладом, створила свою сильну армію, поставила залізні державні кордони на найдальших границях української землі і приступила до революційного будівництва сильної, могутньої, опертої на новому ладі і нових силах української великодержавности. Щоби це все було сталося — українська нація мусіла була увійти у революцію не тою, якою увійшла Треба було державницько вихованих уже передтим у революційній боротьбі з наїздником широких українських мас. І треба було дійсно революційного проводу. Треба було проводу, який би усвідомив собі той великий час, у який увійшла українська нація і станувши на чолі української революції певною і невгнутою рукою вивів увесь народ на великий шлях революційного творення Української Держави. А щоби такою увійшла була українська нація у час свого великого Революційного Зриву, щоби були і зреволюціонізовані маси української державности широкі народні маси і щоби був дійсно революційний провід — треба було, щоби український народ ще перед своїм зривом розпочав революційну боротьбу з наїздником на всіх ділянках свого життя. Щоби у цій боротьбі родилася, ростила і кріпшала політична державницька свідомість у щораз ширших українських народних масах.

Щоби у цій боротьбі випалювалася у душі народу вся отрута довголітньої неволі. Щоби в огні боротьби родилося і виростало нове покоління, яке не зналоб, що таке спокійне життя в ярмі для якого існувалаб тільки велика Ідея своєї Нації і якеб вірило у свої сили та свої сили.

Покоління, що в заранню своїх літ

стушлоб на шлях революційної боротьби з наїздником за здобуття української самостійної держави і так виховавши і загартувавши себе і свій народ, увійшло у Великий Всенародній Зрив. Тільки тоді булаб запорука, що не буде змарнований ні один день Великого Часу. Але так не було. Двістілітня неволя зуміла зробити своє — приспала широкі українські народні маси а провідні шари українського народу, затративши мужне розуміння життя, захопились злочинною ідеєю соціалізму — ідеєю братерства всіх народів. Українське селянство, хоч не сила було вогореві його цілковито прибити, тільки бунтувалося проти неволі, але шляху боротьби воно не знало і не бачило й сили, якаб хотіла вести його у бій з наїздником. У глибині національної душі українського селянства жили ще спогади часів Хмельницького і Гайдамачини. Їх пригадували могили і кургани так густо засіяні на Україні, розбуджували козацькі думи та найбільше „Кобзар“ Великого Сина України. В українському селянстві були заложені великі сили української нації. Та не було до революції кому розкути, розбурхати цих сил, оформити їх Ідеєю боротьби за державність, зорганізувати і повести у бій за те, що відчувала народня українська душа.

Українське робітництво, перебуваючи у московщених містах України, далось майже цілковито ідеєю соціалізму заманути у ряди московського робітництва і жило тим, чим жило воно забувши на те, що вічною у світі є боротьба націй, що кожна нація у всіх своїх верствах дбає тільки про своє добро — українське робітництво вірило московському і разом з ним боролось тільки проти царату, а не проти Москви. Потонувши у морі московського робітництва, — українське робітництво теж не готовилося до тієї великої ролі, яку треба було йому відіграти в час Революційного Зриву, коли воно одинок могло вхопити у свої українські руки МІСТО на Україні. Місто завжди панує над всім, що довкруги нього. І знаючи це, ворог за протязі соток літ свого панування на українській землі зумів зробити з колись чисте українських міст фортеці своєї сили на Україні. Він їх опанував своїм зайдівським елементом і перетворив їх на свої острівці, які панували над морем українських сіл. І тому особливо українське робітництво мало буху Революції на Україні. До цієї ролі воно зіграти велику революційну ролю в час виступу не готовилося, бо служило не своїй нації а

12/10/2010 18:00

„робітничій класі усіх народів“ — московській робітничій класі і тим самим московській нації. Українська інтелігенція йшла тим шляхом, що і ведене нею українське робітництво. Вона вірила в соціалізм. Вірила в те, що мусить зникнути боротьба націй, що працюючі усіх народів об'єднуються в одну спільну родину, де не буде вже ворожеч. Тому була була проти боротьби за свою самостійну державу, бо це віддалялоб той час „великого всесвітнього раю“. Кличі соціалізму, які впали до того ще й на хвору розіджену рабством її душу творили те, що вона не тільки во ім'я цих кличів єдналася з московськими соціалістами, але й не була в силі зробити ніодного самостійного кроку, який би не подобався її московським „братам во соціалізмі“, що перш за все памятали про свій московський великодержавний інтерес. Такою входила українська нація у Велику Революцію 1917 року. Колиж вибив дзвін Революції, коли розтріскалися перержавлі обручі, якими царський режим скував свою імперію — Україна дійсно могутньо пробудилася. Придавлені сили української стихії рванулися в життя. Народні маси зрухнулися, запрагли свого Вільного Життя. З нестрів народньої душі почали відживати давні традиції і з дійсно незвичайною силою почав ділати „Кобзар“. Жовтоблакитні прапори й образ творця Заповіту а не що інше заколисалися над українськими розбудженими масами. Порив був могутній. Та скермуватися відразу в сторону найбільшої Заповіді нації — в сторону негайного будування своєї держави — цей порив ще не міг. Був підйом, була жажда, була сильна воля, але не було ще в найширших масах ані в її провідниці свідомості самотійної Цілі, ані шляху до неї. Ця — друга чеснота національної волі мала щойно родитися в розгарі самостійної революції. І тому відразу в перших же днях революції на Україні почало позначуватися, що революційна хвиля, яка зрушила народні масами й поривала до творення нової держави — почала блудити, шукати дійсного свого шляху. „За Автономію“! Тільки... в здобутті автономії, якб не розділювала єдності всіх народів Росії, лежить воля української нації“ пролунало перше слово з Києва, з усіх тих, що їх революція на Україні поставила на свій провід. І спрагнені, але несвідомі, вони приймали це слово, в ньому вбачали ту свою „Вільну Україну“, не знаючи ще того, що вказано їм шлях, на якому замість роз-

горнення революційних сил і революційного будівництва їх Вільної України грозило розброєнням цих сил, застудженням, загашенням великого підйому та може й прогайнуванням найкращого часу Революції. Так починало вчити саме життя державницької свідомості народ, що стратив зперед своїх очей ідею своєї власної державности. Так несвідомість дійсної ідеї своєї нації у широких народніх масах української нації та опортунізм її провідної верхівки зводить, хоч не на довго, її змагання на манівці, щоби опісля розубивши багато сил, знищивши багато першого запалу, розтративши сотні тисяч українських багнетів, дорогою ціною виписати на свійому прапорі Самостійна від нікого незалежна Українська Держава.

За Самостійну!

Та шлях, на який ступили, і який вказали щойно пробудженим українським народнім масам — українські соціалісти не міг бути шляхом української революції. Це був шлях опортунізму, шлях на якому лежала нова неволя, шлях, який не відривав від наїздника і давав йому змогу в час його найбільшої слабости прийти до себе і знову сильно прибрати до своїх рук Україну. Шлях, який все вбачаєть ся рабам, що не досроли до гідного і твердого ставлення своєї національної волі. Й Україна скорше чи пізніше мусіла завернути з цього шляху на самотійно правильний шлях, на шлях боротьби з наїздником. Революція, яка кинула у розгар революційного і національного життя найширші маси українського народу, яка розбудила жагобу нового, вільного життя — започаткувала в душі і політичній свідомості народу новий процес. Великий процес перероджування та ставання української нації. Революційний час, його чар, його запал, його натуга, спільні хвилини великого революційно-національного підйому, спільні хвилини великого обурення і ненависти, які щораз більше знімалися в сторону нації — ворога, — все це переджувало народні українські маси, кувану душу, нового українця. Малорос протягом місяця става укарінцем. А цей неопіт-українець кинувшиися у вир революційного життя, в ту велику школу політичккої свідомости, почав поволі переконуватися, що життя це завзята і безпощадна боротьба націй, що боротьба — право, а сила — справедливість, що нація найвищий закон, що ворог всякої масти є все переповнений одним і тим самим і не

12/10/2010 18:00

може бути ніякої найменшої згоди нації поневоленої з нацією наїздником, доки останній не буде випертий за границі загарбанної ним землі. Починає родитися державницька свідомість, свідомість того, що тільки у власній ні від кого незалежній державі можна уладити своє життя по своїй волі і вподобі. І вже в місяці травні на Першому Військовому Зїзді бачилося, як сильно цей процес почався серед мас українського воєцтва, що будучи при зборі і в боротьбі було найближче до пізнання цієї Прави. Чим далше цей перелік у свідомості широких народніх мас стає виразніший, чимраз більш рішучі його вияви. Появляються люди з новим світоглядом, з новим здоровим розумінням життя і випилюють на своєму прапорі Велику Ідею: Самостійна і ні відного незалежна Україна. Появляються у всіх шарах української нації. Їх спочатку ще мало, вони ще одинцем, але бачимо уже їх і серед воєцтва і серед старшої і молодшої молоді серед селянства і його Вільного Козацтва, бачимо їх і серед українського робітництва. Не зважаючи на те що всі політичні партії во імя свого соціалізму пруть до співжиття з ворогом, не зважаючи на те, що загал народу йде за ними, бо вірять тим що їх першими побачив на становищі „батьків народу“ — не зважаючи на це все, ці люди кидаються у вир революційного життя і невтомно голосять свою Віру.

Знаючи, що Ідея Самостійності мусить стати на чолі Української Революції, вони всіма своїми силами і при кожній нагоді, чи то зїзд, чи то збори, чи то військова частина, ніче чи мітинг, виступають і закликають до боротьби за Самостійність. Вони не зневірюються тим, що широкі народні маси, хоч радо слухають їх, ще не бачать тої великої різниці між їхньою „Вільною Україною“, і тою Вільною Україною“, про яку стільки говорять соціалісти. Вони бачать, що в народі теж починає ворухнутися оте, що стає власністю їхніх душ і політичної свідомості. Вони бачать, що само життя мусить скермувати революційно на Україні у русло Української На-

Перший Всеукраїнський Селянський Зїзд

В днях від 10 до 16 червня 1917 р. відбувається у Києві „Перший Всеукраїнський Селянський Зїзд“. З усіх усюїв України прибуло у свою столицю поперх 3000 селян-делегатів, яких вислазало українське селянство, де

ціональної Революції, що її ціллю росторощення наїздницької сили на українській землі, здобуття своєї власної Самостійної держави та побудування цієї Держави її могутності з основх нового українського революційного соціального ладу. Для цього Волякого Будівництва треба було підготувати сили.

І в той час, як декларація Центральної Ради молодася і перемелювалася у петербурзьких кабінетах у московських соціалістичних правителів — на Україні починає щораз більше кріпшати нова течія — самостійницький рух. Щоби могли виступити планою й організованно самостійницькі елементи створюють у Києві в місяці червні свою організацію, якаб через своїх активних членів проникала у широкі маси української суспільности, ширили самостійницьку свідомість і публично всюди закликали до боротьби за Самостійну Українську Державу. Повстає Союз Української Державности, який безкомпромісово випилює на своїй прапорі: САМОСТІЙНА УКРАЇНСКА ДЕРЖАВА. Повстання цієї самостійницької організації з великим захопленням стрінули передусім старшинство і воєцтво І. Українського Полку, який відразу делегував до цієї управи двох своїх представників завзятих самостійників прапорщиків Павелка і Лукіянова; оба вони визначалися у полку як талановиті промовці. Від самостійницького елемента української університетської молоді до управи входить студент Отамановський, а із старшого громадянства Міхновський і О. Степаненко. Це були люди, що зложили із себе першу Екзекутиву Союзу Української Державности (СУД) і перші пішли в отвертий публічний бій за Ідею створення Української Самостійної Держави. Ареною цих перших виступів авангарду Союзу Української Державности являються два Великі Зїзди, Перший Селянський і Другий Військовий, які відбулися у місяці червні у Києві. І саме на тлі цих зїздів можна найкраще розгадати ту Революційну Україну 1917 року.

Оби там спільно застановилися над Великим Часом у який увійшла Україна. Щоби почули голос Києва і привезли його у свої села, як наказ будівництва нової Вільної України.

Юнаки! У червні ц. р. припадають роковини Славного Бою під Берестечком де 1651 р. згинуло у боротьбі поперх 40.000 Українського Війська! І в червні ц. р. припадає 15-ліття Геройської Офензиви Українського Війська під Чортковом!

Українське селянство

В Великій Революції, в яку увійшла Україна в 1917 році — українське селянство могло відіграти великанську ролю. Оте українське селянство, що його революція сотнями тисяч застала при зборі у салдаських шинелях як і те, що було при своїй землі селх України. Розбурхане революцією воно могло стати стократно непоборною запорою проти ворожих сил і дійсно великанським рушем нового державного будівництва України. Даючи із себе міліонову армію України, це селянство могло кожне своє село переміини у фортецю української революції, в кузню нового революційного ладу на Україні. Та в час, найбільш догідний до цього, в час перших місяців революції на Україні все не так ставалося як повинно було. Українське селянство увійшло у революцію не менш окалічене неволею, як і всі інші шари українського народу. Коли вибив дзвін революції, що несла зі собою розвал Старого, ненависного селянству ладу, коли пролунав клич „вся земля селянам!“ — українське селянство зворушилося, ступило на шлях революції. Воно рвалося до привернення собі загарбанної у него землі, і хотіло вже не тільки тієї землі, але й „ВОЛІ“. Пробудже і національні почування диктували йому, що треба Вільної України, що тільки у Вільній Україні — український селянин буде дійсним господарем усієї української землі. Але якою має бути та Вільна Україна, що треба робити, щоби вона була дійсно вільною, який шлях вибрати, щоби закрити цю волю — цього українське селянство у перші дні революції найбільш догідні для збудування Вільної України, не знало і не могло почути і від тих, які станули при кермі революції на Україні, і які перли всіми силами до того, щоби не відривати України від її відвічного ворога. До революції не було на Україні політичної організації, яка б ще до моменту Зриву розбурхала українське селянство, розбудила в ньому жаждою вільного життя і, поставивши перед ним Велику Ціль — створення Української Самостійної Держави, вказала на ворогів його і на єдиний шлях, яким можна змести цих наїздників з лива української землі. Не було організації, яка б вказала селянам того дійсного, хто загарбан у його землю, яка б усвідомила його, що не тільки землю йому загарбанано, що взято від него усе, що відібрано йому право самому ршати свою долю, що в його дітей отрую вливають, щоби відірвати їх від батьків і їх народу. Не було політичної сили, яка б запаливши селянство Ідеєю своєї Самостійної Держави і ненавистю до нації наїздника ще до Зриву, повела його у революційну боротьбу з наїздником на шляху до своєї на кожному фронті національної боротьби було політичної сили, яка б власною українському селянству, що не а „землю і волю“ треба боротися а за „владу і землю“, за державу, бо без захоплення влади на своїй землі у свої руки ця земля ніколи не може стати зданню українського селянства бо живе і дане на ній ще ворог. І тому і бороть-

бу за землю як і за все треба вести у площині загальної боротьби з наїздником під кличем за свою Самостійну Державу. Не було політичної організації, яка б повела українське селянство у революційну боротьбу з наїздником, гартувала його у цій боротьбі, скріплювала національну і державницьку свідомість, яка б пірвала за собою молоді села та виховувала серед українського селянства кадри селян-провідників, які б переховували селянство та на кожній длянці життя села вели його у боротьбу, які б бачили велику жаждою землі серед селянства ще до Зриву вивели його, бодай на мент, на загарбані у него широкі лани, привели до зудару з наїздницькою силою і тим вказали йому як, з ким і во імя чого треба боротися за ту криваву землю. Такої сили не було. Всі українські партії, яких слабкий голос і так рідко куди заходив у прабите затуркане українське село, всі ці партії були соціалістичними. Вони кидали гасло „за землю і волю“, але вказували, що ворогом селянства не є цілий московський народ у всіх своїх верствах, але тільки його дідичі-поміщики, що з московським народом треба в згоді жити, бо всі народи повинні об'єднатися в одну велику родину. Що треба боротися не за свою державу, а за новий лад у Росії, що українське селянство повинно своєю боротьбою проморити московському пролетарітові шлях до здобуття ним влади в Росії а тоді пролетарят не буде гнобити українського селянства. І тим способом вони ще більше заколисували і тік слабу силу і свідомість українського селянства, ще більше приковували його до наїздника чим сам неволя. І в революцію 1917 р. — українське селянство увійшло таким, яким було перед революцією. Щойно розгар самої революції почав перевиховувати українське селянство, скріпляти його політичну свідомість. Але за це, як і весь український народ, платило селянство найкращим часом Революції.

Зїзд розпочався

І. ДЕНЬ: В веділю 10 червня точно в год 2-й дня відкривас Зїзд голова організаційного комітету Української Селянської Спілки — М. Стасюк. У короткій промові вказав на те, що від часів Великої Революції під проводом Богдана Хмельницького оце вперше зішлося українське селянство, щоб у великий час застановитися над своєю долею. Після його промови Зїзд вибривас президію, до якої (без вибору) а рідмені Спілки входять В. Винниченко, Кристюк і Мартос. Розпочався привітання. Першим вітає Зїзд Михайло Грушевський — від Центральної Ради. Під гучні овації делегатів Грушевський говорить, що „Центральна Рада надає цьому Зїздові дуже великої ваги, бо уважає селянство найбільшою силою української нації і вірить, що з його допомогою Україна зможе вжити успіх у своїй боротьбі за свою державу і свою свободу“. На Центральну Раду треба здатися і їй вірити та разом з нею йти до здобуття того, чого „народові треба“. Зїзд вибривас Грушевського почесним головою наради. Від Вільського Комітету вітає Зїзд Симон Петлюра. Далше радять представити членством в нь рідких організації і соціалістичні партії, які мають селянам

12/10/2010 18:01

про свої організовані сили і про те, що тільки під прапором, під яким вони идуть можна добитися „землі і волі“. Від Військового Т-ва геть. Члудотка вітає Зїзд М. Міхнєвський словами: наше товариство зорганізувалось для того, щоби в час потреби ви могли опертися на нас, щоби ми по військовому могли виконати вашу волю“. В часі дальших привітань, коли президія на марсові зголошення до слова із салі, закликає Зїзд доспокою — зчиняється галас. То українці салдати, що прибули з окопів прохають слова, бо „вони дбули волю, а їм не дають навіть говорити“. Вкінці вояки складають писемну заяву і їх допускають до слова. — Починає вїтати Зїзд один салдат: „Промовляю від імені тих 300.000 українців, що томляться там в окопах, я вернуся до них і розкажу, що я бачив. Нехай живе і процвітає Україна“. А далі, не зважаючи на те, що йому звертають увагу, що привітання має тривати коротко, він починає довго і гаряче із слезами в очах розказувати про те, що „Зїзд і його голова не так рблять діло як слід тепер робити“. Предсїдник звертає йому увагу, щоби говорив тільки про окопи і він звертається до селян: „Нам тут не дають говорити, багатьох не пускають, але тут треба всіх пустити, бо може тут хочуть повісити Україну“ кінчає український селянин в шинелі. Вкінці вітає Зїзд делегат Союзу Української Державности старшина Паселко і закликає до негайного творення самостійної української держави. Перший день Зїзду кінчається пізно вночі.

II ДЕНЬ: Прибуло ще біля тисячі делегатів і Зїзд перенісся до більшої салі в „Кудецькому Зібранні“. Перший виступає М. Ковалевський з докладом про депутацію Ц. Р-я до Петрограду „по автономію“. Доповняє доклад другий член делегації селянин Олещенко „Я здавна такої думки, що свого просити не треба — але коли мене разом з іншими післала Ц. Р., я поїхав. — Думаю, що сподіватися від Петрограду нема чого. Ясно, що вони зовсім не мають охоти випустити доброго шматка з рук. Моя думка, що ми організовано повинні сказати всі, що в своїм краю ми самі хозяйі і нікого просити не будемо“. Над справою делегації починається затяжна дискусія. Багато делегатів заявляється за тим, що треба негайно, не питаючись нікого, самим заводити у себе „автономію“. Ковалевський (Хмань): „Тепер такий час, що нема коли спречатися про право. Тепер час революційний. Ми самі уявляємо з себе революцію і революційним способом, силою треба брати те, чого хочемо. Якщо в нас замало сил, щоб не втратити своє життя, так треба цю силу створити самою говорити з ворогом про право. М. Білий салдат казати му коротко. Нема царів, але їх діло продовжити другі. Момент важний. Діти наші не простять коли ми не добемося свого права на своїй землі. Тепер не помагають слова, то допоможуть шаблі. Прийшов час коли ми мусимо: взяти! Просити, кланятися, ми не будемо“. Говорять ще кількох делегатів і до слова виступає Степаненко. Він у довгій і запальній промові каже, що „якди український народ хоче бути дійсним хозяйном на своїй землі, мусить негайно приступити до творення від нікого незалежної своєї держави. Тепер настає час, коли Україна може здобути і захватити за собою повну волю а це станеться тільки тоді, коли не гаючи ні хвилини революційного часу, український народ проголосить свою Самостійну Державу. Тепер читася резолюція, які представляє Зїздові до прийняття: 1. Відкликати з Петрограду українську фракцію при Всеросійській Раді Селянських Депутатів, яку створили в Петрограді. 2. Центральну Радю оголосити самотім і самостійним органом української держави. 3. Центральну Радю оголосити самотім і самостійним органом української держави. 4. Це правління має зараз оголосити, що земля, фабрики й інші добра є власністю українського народу. У слїдуючих точках резолюції говориться про те, що „треба підготувати народні вибори до українського союму“, „довести до кінця формування українського війська“, „оголосити новий закон про землю і працю“. Після Степаненка промовляють дальші записані до слова делегати. Майже усі промовляють за тим, щоби, не питаючись Петрограду, „заводити автономію самим“. Виступають і такі, що дійсно глибоко проглядають справу Великого Часу, в якій увійшла Україна. Химерик: „Нема чого сумувати над тим, що російське правительство нічого не дає, треба брати самим своє право. Брати селяни! Для України особливо тепер небезпечний час. Кожної хвилини може повторитися Андрусівська умова між Московщиною й Польщею й Україну знову поділять на двое. Московщина все і сьогодні скоріше згодиться поділитися Україною, чим стратити її цілу“. Дальше закликає Зїзд до ухвалення резолюцій Степаненка. Бугаїв і Котеленець пригадують Зїздові часи Хмельницького і те, в що обернулося не автономія а спілка з Москвою, і закликають до ухвалення резолюцій Степаненка. До слова приходять знову соціалістичні провідники. — Перший виступає есер Заливчий. У довгій, шораз палкішій на словах промові закликає Зїзд „обережно і без довіря ставитися до самостійницьких кличів“. „Селяни! Ви знаєте, яке важне діло ви рїшаєте сьогодні. Проголошення самостійної української держави не є в інтересі українських трудових мас. Бо ж тільки ступимо на цей шлях і проголосивши свою державу, відірвемося від братніх трудових мас цілої Росії, як тільки це зробимо через місяць два матимемо у себе ціле море української буржуазії. І коли згодитесь на самостійну державу — ви селяни ніколи землі не дістанете! На українській української буржуазії тепер нема, але як тільки повстала українська держава, вона виросте скоро і вхопить владу у свої руки. Тому українському селянинові не по дорозі зі Степаненком і компанією. Нам треба йти спільно з російською демократією проти спільного вистійності відмежуватися. Тільки на шляху соціалізму, рога — буржуазії і від тих, що їм усміхається самона шляху, по якому йде партія соціалістів революціонерів лежить воля українського селянства — лежить „земля і воля“ наша“. — Після Заливчого промовляють інші, які всіми способами виказують „буржуазність“ проголошення самостійности і закликають, що Україні „не треба відриватися від Росії а разом з трудовими масами цілої Росії знищити буржуазію і побудувати нову Росію, деб кожний нарід мав автономію“. А Мартос каже, що злочинном булоб проголошувати Центральну Радю правительством України, не спитавши наперед, чи цього хочуть інші народи, що замешкують на країні. „Виходить, каже він, що ми хочемо теж робити з іншими те, що з нами робили. Самий український нарід не може і не сміє вирішувати того, що має бути на Україні, бо її замешкують інші народи і не знати чи вони годяться на те, чого хоче український нарід. Їх треба теж поспитати“. — Другий день Зїзду покінчився пізно у вечері.

2 Оголосити, що український народ, будучи сам хозяйном на власній землі, закладає окрему свою Самостійнимчасовим правительством України. 4. Це правління має зараз оголосити, що земля, фабрики й інші добра є власністю українського народу. У слїдуючих точках резолюції говориться про те, що „треба підготувати народні вибори до українського союму“, „довести до кінця формування українського війська“, „оголосити новий закон про землю і працю“. Після Степаненка промовляють дальші записані до слова делегати. Майже усі промовляють за тим, щоби, не питаючись Петрограду, „заводити автономію самим“. Виступають і такі, що дійсно глибоко проглядають справу Великого Часу, в якій увійшла Україна. Химерик: „Нема чого сумувати над тим, що російське правительство нічого не дає, треба брати самим своє право. Брати селяни! Для України особливо тепер небезпечний час. Кожної хвилини може повторитися Андрусівська умова між Московщиною й Польщею й Україну знову поділять на двое. Московщина все і сьогодні скоріше згодиться поділитися Україною, чим стратити її цілу“. Дальше закликає Зїзд до ухвалення резолюцій Степаненка. Бугаїв і Котеленець пригадують Зїздові часи Хмельницького і те, в що обернулося не автономія а спілка з Москвою, і закликають до ухвалення резолюцій Степаненка. До слова приходять знову соціалістичні провідники. — Перший виступає есер Заливчий. У довгій, шораз палкішій на словах промові закликає Зїзд „обережно і без довіря ставитися до самостійницьких кличів“. „Селяни! Ви знаєте, яке важне діло ви рїшаєте сьогодні. Проголошення самостійної української держави не є в інтересі українських трудових мас. Бо ж тільки ступимо на цей шлях і проголосивши свою державу, відірвемося від братніх трудових мас цілої Росії, як тільки це зробимо через місяць два матимемо у себе ціле море української буржуазії. І коли згодитесь на самостійну державу — ви селяни ніколи землі не дістанете! На українській української буржуазії тепер нема, але як тільки повстала українська держава, вона виросте скоро і вхопить владу у свої руки. Тому українському селянинові не по дорозі зі Степаненком і компанією. Нам треба йти спільно з російською демократією проти спільного вистійності відмежуватися. Тільки на шляху соціалізму, рога — буржуазії і від тих, що їм усміхається самона шляху, по якому йде партія соціалістів революціонерів лежить воля українського селянства — лежить „земля і воля“ наша“. — Після Заливчого промовляють інші, які всіми способами виказують „буржуазність“ проголошення самостійности і закликають, що Україні „не треба відриватися від Росії а разом з трудовими масами цілої Росії знищити буржуазію і побудувати нову Росію, деб кожний нарід мав автономію“. А Мартос каже, що злочинном булоб проголошувати Центральну Радю правительством України, не спитавши наперед, чи цього хочуть інші народи, що замешкують на країні. „Виходить, каже він, що ми хочемо теж робити з іншими те, що з нами робили. Самий український нарід не може і не сміє вирішувати того, що має бути на Україні, бо її замешкують інші народи і не знати чи вони годяться на те, чого хоче український нарід. Їх треба теж поспитати“. — Другий день Зїзду покінчився пізно у вечері.

Продовження першого Селянського Зїзду і дальших подій червня 1917 у слїдуючому числі, в якому „Фільма революції охопить ЧЕРВЕНЬ — ЛИПЕНЬ.

12/10/2010 18:02

20:81 0107/01/21
12/10/2010 18:02
Проблем "Проблем"
любання "Проблем"
любання "Проблем"
любання "Проблем"

До активізації

(Молодь в громадському житті).

Українську молодь чекають великі завдання. В ім'я перемоги своїх ідей мусить вона прийти на зміну старому світові старих знеможених ідей, що їх заступає й намагається поширити опортуністичний табор. Націоналістичний актив молоді мусить стати в громадянстві проти опортуністичних починів і проти них самих. На зміну їм, на перебрання керівничих постів в громадянстві йде вона не тому, що вони старі віком, але тому, що вони визнають і розсаджують старі недолугі ідеї. А молодь, націоналістичний актив її хоче, **щоби в громадянстві панувала неподільно ідея визнана нею**, й **щоби воно повсякчасно змагало до неї, здійснювало її**.

Українська молодь, а націоналістичний актив її зокрема повинні пам'ятати про це **вже сьогодні**. Вже сьогодні мусить вона здійснювати ідеї які визнає, змагати до цілей, які ставить собі. І тільки здійснюючи свої ідеї, змагаючи до своїх цілей на тих ділянках життя, з якими безпосередньо чи посередньо стикається, **молодь виборює собі належне місце в громадянстві**, стає в лави **нової української націоналістичної суспільності**. Ріжної масті опортуністи вигукнуть тут, що активна участь молоді в громадянському життю це „політиканство“, „анархізація“, а навіть „большевизація“ її. Але вони нічого не матимуть проти, якби ця молодь схотіла активно зайнятися в їх організаціях — ріжних КАУМ-ах, Каменярах, нових Лугах, Молодих Селах—, що є їхніми політичними підбудовами, які заціпивши молоді їх рабську мораль мають на цілі втягнути її пізніше до своїх опортуністичних партій. Крик про „анархізацію“, „політиканство“ й „большевизацію“ счиняють отже опортуністи не тому, що молодь ще замолода мовляв до активної участі в громадянському життю, але тому, що вона беручи участь в ньому переводить в життя свої націоналістичні ідеї, змагає до своїх цілей, таких які диктує їй її націоналістичний світогляд. А такі змагання націоналістичної молоді грозять цілковитою й неминучою затратою рештків їхніх впливів. Ось де причина їх фарисейського крику.

Що значить активна участь молоді в громадянському житті? Це передусім значить активна праця націоналістичного активу серед самої молоді, змагання за активізацію найширших кругів її. В гуртках молоді, в читальнях, спортових товариствах, драматичних кружках в найріжніших найширших і найменших організованих клітинах і поза ними. Активізуючи найширші круги молоді, націоналістичний актив її, своєю працею, починами й змаганнями надає цій молоді одно ідейне обличчя, формує, кристалізує й утверджує душу її, підносить кожного юнака на рівень такої моральної вартости й сили, яку виявили найкращі українські юнаки, що вийшли з рядів молоді.

Праця і почини націоналістичного активу молоді не обчислені на коротку мету. В культурно-освітньому, спортовому, чи якомусь іншому товаристві не працює вона для збільшення тільки доразових осягів їх. Вона ставить собі ширші і дальші цілі. Вона в рамках цього товариства здійснює своєю працею й починами ідею яку визнає, здобуває для неї як найширший загаль, утверджує його в ній, робить ідею реальною силою. Гартуючи в праці і змаганнях свою волю, вигострюючи свою думку, скріплюючи свої мязи націоналістичний актив

перетворює й виховує такими всіх довкола себе. Цим шляхом росте його сила, сила молоді, сила отого нового українського громадянства взагалі, і росте сила ідеї, якої носіями й реалізаторами є саме вони.

Українська молодь це передусім селянська молодь. Активізація найширших кругів її — це перше завдання націоналістичного активу селянської молоді. Це тимбільше, що передусім на неї спрямовані удари й наступи з різних сторін. Протиставитися цим посяганням з одного боку, а з другого активізувати молодь на всіх ділянках життя, виховувати в душі націоналістичної моралі, наставити її волю і думку на реалізацію ідей нинішнього великого моменту — оце завдання націоналістичного активу селянської молоді. Творча праця й почини його охоплюють всіх з близького і найдальшого оточення. Юнак-націоналіст виховує в душі своїх ідей і свого найменшого брата, якому намагаються вщипити рабську мораль і найстаршого, якщо в його душі і свідомості не нашли ще місця й не утвердилися великі ідеї Української Нації і кожного громадянина, якщо покланяється ще він ідейкам старого недолугого світа безсилости й рабства. В своїй праці серед них націоналістичний актив молоді не замикається межами свого власного села. Він поширює свою думку на кожному місці зустрічі з широким українським загалом, бо здобуваючи його перетворює свою думку в життя.

І В КОМСОМОЛІ

В другому числі «Пробоем» у статті «Українська молодь на СУЗ» виказано як із щораз більшою силою українська молодь зпід московської займанщини ступає на шлях українського революційного націоналізму до боротьби за Самостійну Українську Державу. На дійсних фактах і подіях на СУЗ виказувалося в тій статті повний крах комуністичної ідеології серед української молоді, щораз більший зріст націоналістичних настроїв у її передових кадрах та те, що та молодь, гуртуючи біля себе проти московсько настроєні елементи українського робітництва і селянства починає вже сьогодні шукати організовані форм революційної боротьби з північним наїздником. Для пізнання тієї її дійсности, що під впливом зростає українського націоналізму починає заговувати на СУЗ, наводимо слова наголошені недавно одним із київських націоналістів. Характеризуючи настрої українських народніх мас на СУЗ, він зупиняється на молоді й пише:

В цьому новому психологічному переродженні українських мас, тут, під московською займанщиною грає незаперечну роль український комсомол. Правда, серед українських широким мас ча інших займанщин і ча еміграції є дуже великі та просто протизоричні

поняття про комсомол, мовляв, комсомол новітні яничари. Одначе не треба думати, що ці ли й комсомол справді комуністичний. Об'єднує він біля 80% у сіє і молоді України під московською займанщиною; все, що здібне жити й розвиватися, йде в ряди комсомолу. Та коли взяти ідеологічну сторінку комсомолу, то на сто відсотків може знайдеться 10% справжніх ідейних молодих комуністів; а подавляюча більшість — це націоналістично думуючий елемент! Ідуть вони в комсомольські ряди, бо немає іншої форми організації для молоді, а молодь без «квітка» комсомолу не має нікуди вступу, включно навіть із школою. Бувають випадки, що густо-часто комсомольці не можуть вдержати маски комуніста та виступають незакрито як правдиві націоналісти. Таких випадків найбільше начисляється в армії. Большевицький кривавий гніт виховує новий тип українців, з новою душею, з новим характером. Цю психологічну перебудову слідно передусім у молоді, що не зважаючи на вщеплювання комуністичного виховання, лишається в подавляючій більшості ворожа большевикам, як національним ворогам. Вся ця молодь — це актив, що найбільшу вагу кладе н а власні сили. Вона являється речником і носієм нового світогляду, нової ідеології, — віри в успішність боротьби, що її піднесе цілий український народ. І ніхто інший, як ті активні сили в мент революційного зриву опанують вулицю, збудять українського духа в армії і грядущі дні української національної революції, що змете на СУЗ зненавидений усіма большевицько-московський режим, опрутьє в перду черзі іє найлішню «редакську» молодь,

12/10/2010 18:03

НАШ ЧАСОПИС

УКРАЇНЬКА МОЛОДЬ ЗЕЛЕНОГО КЛИНУ.

У Манджурії на Далекому Сході, де сьогодні перебуває багато українських емігрантів із **ЗЕЛЕНОГО КЛИНУ** — повстала державницька організація української молоді під назвою **СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ „ЗЕЛЕНИЙ КЛИН“**. Як відомо Зелений Клин, це велика територія у північно східній Азії, яка своїм побережжям притискає до **ТИХОГО ОКЕАНУ**. Зелений Клин простором своїм більший від усєї матерної української землі у 80 проц. замешкують його українці, що в час панування московського уряду на Україні використали нагоду переселювання в цей майже ніким незамешканий край і в цілості заселили його. В час Великої української Революції 1917—21 р. на Зеленому Клині теж була повстала **УКРАЇНЬКА ВЛАДА**, яка намагалася вдержати Зелений Клин у своїх руках як велику кольонію Української Держави. Тепер Зелений Клин знов у руках москалів-більшевиків. По новому завойовані українських земель москалями багато українців Зеленого Клину перейшло у теперішню Манджурію. І саме тепер діти цих українських емігрантів із Зеленого Клину свідомі своєї приналежності до української нації створили там свою організацію в цілі боротьби за здобуття Української Держави. Про те, що ставить своєю ціллю Спілка Української Молоді „Зелений Клин“ пи-

ше один з членів її у „Манджурському Вістнику“ так: „Ми молоді родилися тут, але ми українці. Ми також мусимо віддати усе, щоби збороти Соборну Самостійну Україну. Ми тільки не хочемо, щоби і друга наша Батьківщина „Зелений Клин“ був залишений москалям, тому що він є в посіданню наших батьків. Ми бажаємо, щоби „Зелений Клин“ був теж Самостійною Українською Державою, щоби він був власністю цілого українського народу. Бо тоді,

АРЕШТУВАННЯ НАЦІОНАЛІСТІВ НА СУЗ.

Недавно перевели большевики цілий ряд арештувань на східно-українських землях, головно між українською молоддю. Про ці арештування інформували самі большевики через радіо, в якому перехвалювалися, що „приступили

коли ми добежемо, що Україна буде незалежною державою, ми не можемо допустити, щоби й друга наша батьківщина, полита потом української крові наших батьків лишилася на поталу чужому народові“. Як бачимо, українська молодь Зеленого Клину теж ступає на шлях по якому йде сьогодні молодь на усіх українських землях. Вона прагне, як усі українські молоді українські націоналісти, до того, щоби „Зелений Клин“ зібрав собі повну самостійну Україну від його наїздників москалів, незалежний тільки від свого російського КИТВА як його Велика Кольонія, як одна з остой його нової **ВЕЛИКОДЕРЖАВНОЇ ПОТУГИ**.

до ліквідації“ націоналізму та „контрреволюції“ на Україні. Українські націоналісти були зорганізовані системою п'яток. Одну таку п'ятку вдалося відкрити ГПУ. Великі арештування відбулися також на Криму.

БОМБА В ДРУКАРНІ „ПРАЦІ“.

В першому тижні місяця травня виконано бомбовий атентат на друкарню, в якій друкується большевицька „Праця“, радикальний „Громадський Голос“ й ін. В годів на другу дня зайшла до друкарні молода жінка і заплативши піврічну передплату на часопис „Працю“, лишила для передержання якийсь пакет, який мала пізніше відібрати. В 20 хвилин по відході цієї жінки наступив вибух цього пакету. Наслідком зриву вилетіли в друкарні всі вікна, опріч того бомба спустошила канцелярню друкарні й адміністрації „Пра-

ці“. Преса пише, що атентат виконала Організація Українських Націоналістів. Сама „Праця“ пише, що атентат ОУН на її друкарню є в тісному звязку з розгорненням цією Організацією боротьби з большевицькою владою (московською окупацією) на східно-українських землях та ліквідацією комунізму тут на західно-українських землях.

Читайте „ВІСТІ“!

отих комсомольців. Большевизм довів до нечужої активізації українського молодого покоління та до фанатизму розпалив віру у власні сили нації. Розуміється, що дехто з цієї молоді має хиби большевицького виховання. Однак не треба мати страху за „пропащих“ нашої «радянської» молоді. Хто знає це молоде покоління та його душу, тому ясно, що російсько-большевицька ідеологія, якої втовкмачування в мозки нашої молоді не дає майже ніяких наслідків, бо за параваном «марксістської діалектики» скриваються в молоді ідеї та почування цілковито протилежні, національно державні та самостійницькі...

Україна тепер у небувалому стані — втвореному передусім чужим ворожим національним гнетом та жахливим соціально економічним устроєм. Правдою є, що мільони українців вислані, перестріляні та згинувши голо-

довою смертю! Теж правдою є, що нинішній жахливий стан України втворений свідомо і організовано москалями. Колективізація на Україні була одним із способів політичного винищення України. Українізація мала бути замиленням очей, щоб під її позором провадити далі політику імперіалізму та завоювання!

Та далеко Москві до винищення української нації. Української нації не можна вже винищити ані голодом, ані розстрілами ані застпаннями. Українська нація сьогодні в стадії нового переродження серед мільонових жертв, серед тисячних втрат та крові. Лише нові сили, що виходять з цього процесу перестроєви та психічного переродження зможуть нещадно й побідно наїздницькі лави та займаницький дух ворожих та хижих суспільств України».

12/10/2010 18:03

Політичний процес в Перемишлі

(„Вісті“ ч. 17). „У вівторок 15 травня ц. р. перед окружним судом в еПремишлі розпочався великий політичний процес 23-ох молодих українців Поромищини, обвинувачених у саботажевій акції на шкільному терені. Перед судом стануло 11-ох селян, 4-ох студентів, 3-ох торговельних помічників, 2-ох сільських зарібників, 2 гімназійні абсолювентки і 1 коваль. Усі обвинувачені в роках від 18—32, один у віці 41 літ.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Прокуратор обвинувачує перших 21. підсудних в тому, що вони в 1932. і 1933. роках „належали до нелегальної Організації Українських Націоналістів, яка підготує збройне повстання проти Польщі, в цілі відірвання від неї полуднево-східних земель й утворення з них самостійної української держави; що підсудні своєю організаційною і пропагандивною діяльністю та виконанням саботажних акцій увійшли в порозуміння з іншими особами в цілі відірвання від польської Держави частини її території. Що у вересні 1933 р. підсудні розповсюджували летючки видані ОУН, які накликали до прогнання польських учителів із шкіл, та до нищення державних відзнак на школах. „Засадничою ціллю Організації Українських Націоналістів є утворення самостійної української держави а завданням — є виховати українську суспільність в націоналістичному дусі під оглядом ідеологічним, і в націоналістично-революційному дусі під оглядом політичним. Дальшим завданням цієї організації є ведення пропагандної акції на міжнародньому полі шляхом намагання, щоби кожної хвилини бути готовим в повному цьому значенню до будови української самостійної держави, в склад якої мали б увійти й полуднево-східні землі польської держави, по відірванню їх від Польщі. „Щоб шлях до наміченої цілі обрала згадана організація — революцію. Стоячи на становищу, що тільки національна революція може відірвати український нарід і вибудувати йому державну самостійність, ця організація змагає до тієї цілі шляхом нелегально. „Для досягнення своєї цілі організація ця радить стосувати всякі способи боротьби, терор, саботажні акції, експропріа-

цію, шпигунську роботу. Найближчим її завданням під теперішню хвилю є організування і приготування мас до збройної революції. Начальна команда цієї організації знаходиться в тих самих руках, що і команда загально званої „Української Військової Організації“ відомої в скороченню УВО. „Натомість на терені аличини (в оригіналі Малопольські Вхходней) організацією кермує т. зв. Краєва Екзекутива ОУН, що розпадається на Повітові Екзекутиви — які діють в поодиноких повітах. Повітові Екзекутиви ділять повіт на кілька організаційних районів з районовими командами на чолі. Кожний організаційний район охоплює кілька сіл. Така організаційна система сильно в'яже і запевнює справність її роботи а рівночасно уможливує якнайдалше ідучу конспірацію.

„Одним із численних проявів діяльності згаданої організації було переведення в осени 1933. року „протишкільної акції. „Акція ця з наказу Краєвої Екзекутиви була переведена ніччю з 24. на 25. вересня 1933. року і полягала на нищенню в народніх школах державних знаків і вивішуванню на їх місце національних українських прапорів, на нищенню портретів державних достойників, виписування кличів „геть з польською школою“, „хай живе Україна!“ і т. д., на розкидуванню летючок проти державного змісту, що підбурювали українських дітей які ходили до державних шкіл, їх батьків і взагалі цілу українську суспільність проти польської держави, поляків, польських шкіл і їх учителів; у українських дітей підбурювали спеціально летючки проти навчальної системи в школах і накликали до непослуху розпорядкам польської шкільної влади, до невідповідання в польській мові, до нищення польських книжок, до бойкотування учителства, до вигнання його з українських сіл, врешті накликуючи населення до революції проти польської держави і акції за створенням української держави. „Краєва Екзекутива видала 3 роди летючок під заголовками: Український Народе, До українських батьків і матерей, До українських приятелів і шкільних дітей. Рівночасно організація видала агітаційну брошуру п. з „До боротьби за душу української

дитини“, в якій обговорюються способи і методи протишкільної акції, яка має бути переведена. Ця акція була переведена на терені Поромищини згідно з директивами виданими Краєвою Екзекутивою ОУН. І так в Красичах „ніччю з 24. на 25. вересня 1933. р. хтось вламавшись через вікно до школи знищив державний знак і портрет президента Польщі Мосьціцького та маршалка Пилсудського. Державний знак на фронті школи, й орієнтаційну таблицю засмаровано дьогтем до возів, а коло неї вивішено український національний прапор розмірів 80 40 см. В селі розкинено летючки ОУН поданого змісту. „В Мільнові зняв хтось тієїж ночі з шкільного будинку таблицю з державним знаком і вкинув її в болото, а на її місце вивішено український прапор. Коло школи розкинено летючки. Далі ніччю з 26. на 27. вересня вламався хтось до шкільної залі і виписав крейдою на таблиці: „Хай живе молода Україна, слава і честь Україні, геть з Польщею і з пеляками ворогами України“ і „діти не мажте, щоби пані перечекала. В Тисовій ніччю з 24. на 25. вересня 1933. р. здер хтось з будинку народньої школи таблицю з державним знаком, а на її місце вівісив український прапор. Опріч того розкинено летючки. В Рокшицях ніччю з 24. на 25. вересня 1933. р. розкинено протишкільні летючки ОУН. Тієї самої ночі розкинено летючки у Вільшанах, в Мацьковичах розкинено летючки, в Бовині розкинено летючки і вивішено на дереві коло школи український прапор з написом: Геть з ляхами, хай живе Україна“. В Кусеничах розкинено летючки, вивішено на цвинтарі український прапор з написом „геть з польською школою — ОУН“, а на пам'ятнику 10-ліття незалежності Польщі наліплено афішу писану рукою такого змісту: „Бревікам за волю України — ОУН“.

Дальше акт обвинувачення зупиняється на ролі кожного з підсудних, з яких частина молодих селян призналася у слідстві до участі у акціях на шкільному терені. Розправа ведеться і скінчиться в польвин червня. Присуди будуть подані у слідуєчому числі „Нашого Часопису“. Про перебіг процесу читайте у „Вістях“.

12/10/2010 18:04

„Пробоевики“

Пробоем у маси!
У кожне село 50 „Пробоем“!
У кожному селі „Пробоевик“.

У попередньому числі Пробоем було подано, що кожний Пробоевик, який умасовлює найменше 30 „Пробоем“ і до 25-го кожного місяця вирівнює належитості ЗДОБУВАЄ ПРАВО НА „ВІСТІ“. Багатьом Пробоевикам вже з місяця червня висилатиметься „Вісті“!

З сьогоднішнім числом проголошується

Перші Пробоевицькі Змагання

які триватимуть від 1 червня до 1 вересня.

Кожний Пробоевик, який до 1 вересня ПІДВИШИТЬ ЧИСЛО СВОЄЇ КОЛЬПОРТАЖІ о 10, 20, 30, чи більше чисел і до 25 кожного місяця вирівнюватиме належитості, матиме можливість здобути БІБЛІОТЕКУ, зложену з книжок потрібних для національного виховання та політичної освіти, більшу або меншу, залежно від того, наскільки зуміє підвишити число своєї кольпортажі. Кожний, хто приєднає нового Пробоевика — здобуває те саме право.

ПРОБОЄВИКИ! Ставайте до Перших Пробоевицьких Змагань!

ЮНАКИ! Голосіться на Пробоевиків!

Товариші! До Адміністрації „Пробоем“ прислано кільканадцять зол. на умасовлення „Пробоем“ на Поліссі і Холмщині. Тому присилайте адреси надійних людей з цих земель! П. Лістовничому в імені цих товаришів з Холмщини і Полісся, що діставатимуть завдяки йому „Пробоем“ складаємо щире подяку.

Адміністрація „Пробоем“.

Листування

С. Ожидів. „Пробоем“ має у Вас одного з найкращих своїх пробоевиків. 100 прим. вислано. Пишете „Пробоем“ кожного місяця так і цього „Пробоем“ розійшовся скоро. Молодь нашого села чимраз більше усвідомлюється завдяки „Пробоем“. Ідучи напрямком вказаним „Пробоем“ знаходимо правдивий шлях, котрий доведе нас до Великої Цілі“. Тов. Е. Ковч і Ф. Г. — їм листок вислано. Те про що пишете вказує, що молодь наша знає свій шлях.

П. Ф. — ик, Устє Зелене — дякуємо за придання чотирьох пробоевиків і 8-ох передплатників Віримо, що небагато буде у Вашому повіті ніодного села, де з Вашої ініціативи не розходилося кількадесят „Пробоем“ Вибиває у ряди перших Пробоевиків!

М. Шпиколоси. Пишете „Нехай український націоналістичний часопис „Пробоем“ гуртує полки української молоді“. Відносно Вашої постанови стати

повітовим пробоевиком — небаком напвшемо до Вас окремого листа. Людей, які вели широку пропаганду за поширенням націоналістичної преси треба якнайбільше.

М. Б-ух, Товстолуг. Пишете „Бажаю стати в ряди Пробоевиків та причинитися до поширення націоналістичного слова. Тому прошу вислати мені 50 чисел „Пробоем“. Хотяй не був я до цієї пори навіть передплатником „Пробоем“ то прочитавши його зрозумів потребу поширення націоналістичного слова і хочу доложити всіх зусиль, щоби вже в травні умасовити у своєму селі найменше 50 „Пробоем“. Все залагоджено. Не обмежуйтеся тільки до свого села. Серед своїх товаришів сусідніх сіл підшукайте нових пробоевиків і спільно працюйте над тим, щоби у Вашій околиці не було ніодного села де не було пробоевика.

Д. П-оха, Шепель, Волинь. Збільшуючи число своєї

12/10/2010 18:04

АДРЕСА:

больпортажі пишете: „Пробоем одинокий український журнал, який нам вказує правильний шлях — хочу докласти всіх старань, щоби „Пробоем“ розходився у мійому і сусідніх селах не по 20 а по 100 примірників“. Віримо, що не тільки змагатимете до того, але й досянете, що постановили. На Волині спеціально треба працювати над тим, щоби „Пробоем“ завойовував щораз нові села. У Вас бачимо одного з тих, що не поминуть ні одної нагоди, щоби не пропагувати „Пробоем“.

Б. В-ків, Гвізд. Дякуємо за приєднаних 3-ох нових пробоевників. Товаришам М. К., Д. Г., і В. Д. вислаємо замовлену кількість чисел разом з виказками.

А. П-ич, Тенетиска. Щиро дякуємо за приєднаних очтирьох пробоевників. Всі справи залагоджено. Ділом доказуйте, що „розумієте вагу націоналістичного слова у вихованні української селянської молоді“. Працуйте над ти, щоби в усіх селах довкруги Вашого були пробоевники!

Д. Хадай, Княжопіль. Пишете „Пробоем“ приєднав у нашому селі більше симпатиків як я сподівався. Всі дуже радіють з „Пробоем“. Потрійно збільшило кількість 4 числа висилається, 1, 2, і 3 число теж відіслано Вам. Дбайте про сусідні села. Заохочуйте Товаришів, що читають „Пробоем“ до того, щоби при кожній нагоді пропагували його.

С. М-юк, Криве н. Д. Листа Вашого дістали. Віримо, що розуміючи вагу націоналістичного слова у вихованні української селянської молоді, як один із старших націоналістів, вплинете на володь свого та сусідніх сіл, щоби серед неї поширювалось якнайбільше „Пробоем“. У Борщівщину йде ще дуже мало „Пробоем“!

М. Ч-ан, Буск. — Почта звернула Вашу пробоевницьку виказку з дописом, що „адресатів є більше“ — Просимо подати блажчу адресу.

А. К-юк, Гнідава і В. Г. Ванів. Ваші вірші відкладаємо на будуче до окремого додатку, в якому будуть поміщені спроби молодих націоналістів. Пишіть.

К-ин, Войинлів. Пишемо окремого листа

Ш-нь, Устрики. Все залагоджено, як бажаєте. Належитість Ваша і Вашого товариша виносить: за 2 ч. — 3.00, за 3 ч. — 3.50. Пишемо до Вас окремого

Д-ко, Боднарів. Дякуємо за вірш і допис. Дуже вокищо не містимо; вірш відкладаємо на бу-

З-ів, Кросне. Дякуємо за приєднання нових пробоевників.

Гуся Д., Добрівляни. Все залагоджено. Належитість за Н. Ф. можна вислати, так як пишете. Щиро дякуємо, що дбаєте не тільки про свою місцевість.

К-юк, Цибухово. При висилці Вам „Пробоем“ була помилка. Переписувач адрес вписав був ший адресі замість Родивилів — Радехів. Виказпи

трапила до Вас, бо виповнювано її впрост з картотеки. Все залагоджено.

Я. Є-ук, Нові Іваничі — Волинь. Замовлену кількість „Пробоем“ вислали. Щодо тих грошей виласних Вами і тов. А. Г-юком на „Наш Фронт“ просимо написати за кого вони були виласнені і за що, бо на одиначу передплату таких сум на „Наш Фронт“ ніхто не прислав. Рівнож просимо подати скільки примірників слати на адресу А. Г-юка.

І. М-ка, Пуків. У нас немає книжки „Мусоліні — людина і чин“. Напишіть безпосередньо до адм. „Вістника“ — Львів — аЧрнецького 26. Усе залагоджено.

Д. М-ар, Глебівка — Якшоб Вам котрогось місяця з одержуваної кількості „Пробоем“ лишилося кідька чисел то відсилайте їх поштою як зворот зазначуючи, оцоби Вам відчислено їх. На „Вісті“ право здобудете вскорі.

Читальня „Просвіти“ в Белзці. Виласену передплату на „Наш Фронт“ перелято на „Пробоем“. На рекламці має бути латинкою написана тільки слова „Реклямація“: „Львів“ і можна її кидати у поштову скриньку.

О. Д-ко, Добряни. Допис передано до Ред. „Вістів“.

М. С-юк, Луцьк, О. О-ук, Живомир, І. Б-як, Т. С-ий, Самбір, „Книгарня Т-ва ім. Т. Шевченка“ в Кременці, О. К-ий — Галич, Т. Г-юк, Дубе, С. Б-ах Борислав, С. Б-ий, Скозе, Т. С-ор, Чернілів, Укр. Тов. „Просвіта, Загреб, С. Н-ич, Борислав, А. Я-ів, Мост, М. Г-ч, Стубно, І. З-ий, Вильно, М. Б-юк, Ісаків, М. Г-аль, Герожанка, А. Л-ик, Камінка Буди, М. М-юк, Лешатів, З-ич, Горинець, С. М-ук, Долина, В. Мак, Угринів ст., Ф. К-а, Тернопіль, всі справи залагоджено згідно з Вашим бажанням.

В. В-она, Комарів, І. Ю-ко, Мости Великі, М. М-ия, Надітчі, О. Н-ак, Звірів, Г. В-ич, Станиславів, Ф. З-да, Вербиця, П. Г-ий, Білоголови, Т. Д-юк, Рафіверія, І. Ц-ик, Коропуж, Р. Р-ий, Киплячка, В. Б-ар, Смереків, Р. П-ий, Красне, І. І-як, Хшиневичі, Д. І-ів, Слобода Дол., ґ. Ч-ий, Біла, В. П-а, Волиця б., Г. С-аб, Маркова, О. Б-о, Квігивечі, М. Б-ий, Бандрів, П. М-ак, Брыза. Витасмо Вас, як нових Пробоевників і віримо, що доложите всіх старань, щоби у Вашому селі і сусідніх розходилося якнайбільше „Пробоем“. Знаємо, що диктує Вам постанову вступити в ряди пробоевників і тому ми певні, що не поминете ніодної нагоди, щоби безупину не пропагувати націоналістичного слова. Ми певні, що не буде ніодного місяця, в котрому ви не приєднали у Пробоевницькі ряди по одному і більше нових Пробоевників, що не буде ніодного місяця, в якому Ви не побільшили своєї кольпортажі. Довкола села кожного з Вас є багато сіл, де „Пробоем“ не має ще ніодного Пробоевника, є може й такі де „Пробоем“ цілком не доходить — і саме Вашим націоналістичним обовязком є піти в ці села, підняти там серед молоді нових пробоевників і тим способом причинитися до завойовування націоналістичних кругів української молоді. Будьте свідомі, що цим сполнюєте один з обовязків супроти українського націоналістичного руху. Всі справи, в яких звертається залагоджено, колиб заходила які непоорумніна себчас звертайтеся до адміністрації „Пробоем“. Пишіть часто!

**З націоналістичним привітом
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ.**

Редагує Колегія. — Видає В-во „Терем“, кооп. з відп. уділ. — За редакцію відповідає мгр. Роман Кульчицький. — Друкарня Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, вул. Чарнецького 26. Тел. 53-57.

12/10/2010 18:04